

Več kot četrtlet in
vse s polno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 12 din.,
pa le za 7 din., četrt leta
4 din. Izven Jugoslavije
25 din. Naročnina se pošlje
na upravištvu "Slovenskega
Gospodarja" v Mariboru,
Narodna cesta št. 5. List se
pošilja do oddelka
povelj. Naročnina se plača
v naprej.
Telefon interneta št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina v državi SHS pavlatrana.

Uredništvo: Korčičeva
št. 5, Rokopis se ne
vrne. Upravištvu sprejme
naročnino, inšerske in
reklamacije. Cene in
pogoji po dogovoru. Za
kratek oglaševanje
popust. Nezaprite reklama-
cije so pošiljne prosto.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.666.
Telefon interneta št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

18. številka

Maribor, dne 30. marca 1922.

56. letnik.

Kako pridejo samostojneži do zasluge.

Srake niso na najboljšem glasu med ptičjim svetom. Vzamejo in odnesejo, karkoli morejo, zlasti tako reči, ki se svejijo. Zavoljo te svoje slabe lastnosti so postale predmet ne baš laskave ljudske prislovice. Krade kakor sraka, tako obsoja naše ljudstvo kradljivce, pa naj ti letajo po zraku ali pa bodijo po zemlji.

Takšne politične srake hodijo po naši slovenski zemlji. Ni treba jih podrobno popisati. Niti ni treba povedati njihovega imena. Naš slovenski svet prav dobro pozna naše politične srake — samostojne kmetijce.

Kakor ti ljudje, tako se nobeden drug ni kradel zasluge, ki so si jih pridobili drugi. To so kradljivci na debelo in na veliko. Ukradejo vse, kar je tuja zasluga in zato tudi tuja last. Izprva so kradli zavestno, dolgotrajna navada pa jih je tako izkvarila, da mnogoteri delajo to že nezavestno, ne vedoč več za razliko med lastnim in tujim. Trgajo na politični kleptomantiji — na bolesnem, strastnem nagnjenju h kraji.

Te svoje grdo lastnost so zopet izrazili in si svoje dokazali v zadevi bolnišnic v Sloveniji. Znamo je, da je bolnišnicam na Slovenskem preti velika nevarnost, da jih je pristojna oblast hotela zapreti eno za drugo. Za nekatere je taka naredba že bila izdana. Druge bi bile sledile. Kaj bi to pomenjalo za bolnike, zlasti za siromake, ki nimajo denarnih sredstev ne za zdravnika ne za hrano, ne za postrežbo, ni treba posebej povdarjati.

Ko je ljudska stranka doznala za ta velik udarec, ki je preti zadeti Slovenijo, je hitela, da se posreži to nesrečo. Poslanec dr. Hohnjec je takoj vložil na vlado interpelacijo, v kateri je izrazil najodločnejši protest zoper nameravano zatvorjenje bolnišnic ter zahteval od vlade, da stori svoje dolžnost napram bolnikom v državi brez oziroma na to, kateremu plemenu pripadajo in v kateri pokrajini stanujejo. Slovenija, ki redno plačuje ogromne svote davka, je gotovo najmanj zaslužila, da bi se iz njenih bolnišnic metali bolniki na cesto.

Dr. Hohnjec se ni zadovoljil z interpelacijo in s posredovanjem na ministrstvu narodnega zdravja. V zvezi s poslancem narodno-socialne stranke Brandnerjem se je obrnil na finančno ministrstvo, ker je bil glavni vir zla, pretečega bolnišnicam v Sloveniji. Kako potrebno je bilo to posredovanje, je dokazalo vedenje finančnega ministra dr. Kumanudija.

Ko sta mu poslanca Brandner in dr. Hohnjec razložila zadevo slovenskih bolnišnic, je izpočetka zavzel odločno odklonilno stališče. Mihal je z rameni in zatrjeval, da za stroške slovenskih bolnišnic nima nobenega pokritja v proračunu. Če pa bi brez takega proračunskega pokritja trošil denar, bi ga glavna kontrola natirala pred sodnico. Šele na prigovarjanje in odločno protestiranje obeh poslancev se je udal ter obljubil, da bo iz razpoložljivega fonda v to svrhu dal za prvo silo 1 milijon 600.000. Nato je v ministrskem svetu bil razgovor o tem ter se je dovolila svota, ki se je smatrala zadostna za prvo, najnujnejšo potrebo.

Razložili smo zadevo bolnišnic v Sloveniji — stvarno tako, kakor se je razvijala. Ne bi bili tega stori in ne bi bili povdarjali zasluge Ljudske stranke in našega poslanca dr. Hohnjeca, ako bi ne bili k temu prisiljeni. Bolnišnica je dobredelna ustanova, ki je namenjena bolnikom brez razlike strankarske pripadnosti. Saj bolezen ne vprašuje po stranki in zato tudi skrb za bolnike ne bi smela poznati strankarstva. Dobro urejene in redno poslujoče bolnišnice so zadeva, ki bi morala biti skrbna vsem strankam in iz katere ne bi nobena stranka smela kovati strankarskega kapitala.

Drugače pa gledajo na to zadevo demokrati in samostojneži. "Jutro" je hitelo na vso moč, da ne bi zakasnilo svetu javiti zasluge dr. Kukovca v bolnišnični zadevi. Zasluge demokratskega voditelja in njegove stranke se najljepše zrcalijo v vedenju finančnega ministra, ki je tudi čistokrven demokrat. Ako bi ne bil ta naddemokrat zaprt državne blagajne napram bolnišnicam v Sloveniji, bi se ne bile prišle v nevarnost zatvorjenja. To je torej zasluga demokratov v tej zadevi. Dr. Kukovec nima ne večje ne manjše zasluge kakor drugi demokrati, saj ga tiste dneve ni niti bilo v Beogradu.

Za demokrati so seveda prišvedrali samostojneži. Kako bi oni mogli manjkati tam, kjer se delijo tuje zasluge, ko vendar imajo samostojni patent za vse zasluge? Pred vsem se hoče z zaslugami za slovenske bolnišnice okoristiti samostojni poslanec Drolenik veliki slovenski dobrotvor, ki je s svojim argovanjem z žganjem gotovo veliko pripomogel k narodnemu zdravju.

Kakšne zasluge ima Drolenik za to, da se anso zatvorile bolnišnice v Sloveniji? Ravno toliko kakor jih ima portir (sluga pri vratih) v ministrstvu narodnega zdravja ali pa v finančnem ministrstvu. Ta dva nista ne povzročila ne preprečila nevarnosti, da so zaprejo slovenske bolnišnice. In ravno tako tudi Drolenik. Eno zaslugo pa vendar ima v tem oziru Drolenik, in ker nečemo biti krivični proti nobenemu, tudi proti političnemu nasprotniku ne, hočemo i to navedeti. Drolenik je iznajdljiva glava. Ko je doznal, da je finančni minister, kakor smo prej poročali na posredovanje poslancev Hohnjeca in Brandnerja, dovolil potrebno svoto za vzdrževanje bolnišnic v Sloveniji, in ko je temu pritril ministrski svet, kar je Drolenik najbrž zvedel od ministra Pucelja, si je hitro izmislil sredstvo, kako bi se mogel v Sloveniji predstaviti kot rešitelj bolnišnic. To sredstvo je brzojav. Zakaj pa imamo brzojav? Iznajdljivi Drolenik hitro napiše kratko poročilo na okrajna glavarstva na Stajerskem, da dobijo bolnišnice v Sloveniji državno pomoč v znesku dveh milijonov K, in bodo delovale naprej. To poročilo brzojavi — vsem okrajnim glavarstvom in se na tihem račuje nad neumnostjo tistih, ki bodo verovali, da je Drolenik rešitelj bolnišnic v Sloveniji.

Taka je torej Drolenikova zasluga. Gotovo velika, če je te brzojave plačal iz lastnega žepa. Če pa bo račun za to predložil bolnišnicam, ali pa so brzojavi šli na državne stroške ali pa na stroške kakšnega samostojnega podpornega zaklada, je ta zasluga veliko manjša in gotovo nič večja, kakor zasluga poštnega sela.

Zaklad na otoku.

(Dalje.)

Oporniki so se razkropili v redko vrsto, skakali naokrog in vpili. Nekako v sredini te vrste, in posebej daleč za drugimi sva šla Silver in jaz. Težko je sopes enonožni kuhar v breg in globoko se mu je udirala bergla v kamenje in mahovje. Od časa do časa sem ga moral podpreti, da se ni svalil po strmini navzdol.

Kake pol milje smo naredili in približali smo se robu planote, ko spredaj nekdo strahotno zakričal. Se več krikov groze se oglasi in vse stece naprej.

"Ni mogoče, da bi bil že naš zaklad!" je pripopal stari Morgan mimo naju. "Zaklad leži vendar na robu planote!"

In res smo našli čisto nekaj drugega! Ob koreninju starega debelega borovca je ležal sredi zelenja — človeški kostanjak. Par cunj se ga je še držalo.

Straz je grabil pri sreč vsakega izmed nas ob tem pogledu.

"Mornar je bil!" je dejal George, ki je prav pogumno pristopil in natančno pogledal cunje.

"Kajpada!" ga je zavrnil Silver. "Skofa res ne bedete našli tu na temle otoku! — Ampak čudno, kako leži! To ni naravna legal!"

Moč je ležal popolnoma zravnano, njegove no-

ge so kazale v eno smer, roke pa je imel položene nad glavo, da so kazale v nasprotno smer.

"Zdi se mi", je pripomnil Silver, "da je to le razpota k zakladu. Tule je otok kostenjaka, prav v smeri, kakor govori opomba na zemljevidu."

Pogledali smo na kompas.

Res je bilo. Noge so ležale v smeri vzhod-jugovzhod proti vzhodu.

"Saj sem dejal!" je vzkljnil kuhar. "To je razpota! — In v smeri rok leži zaklad! — Ampak pri moji bergli, v srce zasebe človeka, če misli na Flint! Kajti on si je izmislil to šalo. Sest jih je bilo z njim, ko so zakopavali zaklad, in vseh teh šest je pomoril in enega je vlekel semkaj in ga je postavil za kažipota! — Dolg človek je bil in rumene lase je imel. Morebiti da je Allardyce. — Se ga spominjaš, Morgan?"

"Seveda se ga spominjam! Se dolžen mi je bil in moj nož je vzel s seboj, ko je šel na otok."

"Čuano, da ni najti noža poleg kostenjaka!" je eden pripomnil. "Flint mu ga ni vzel in ptiči ga tudi niso snedli!"

"Pri moji bergli, res je!" je rekel Silver. "Zploh nobene stvari ni najti, ki jih navadno nosijo mornarji seboj, nobenega drobitja, tudi ne skaflice za slanino!"

"Čuano!" je priznal Silver. — "Ampak če bi se živei Flint, huda bi nam predla! Sest jih je bilo in le kosti so se ostale od njih!"

"Videl sem Flinta mrtvega s temle svojimi očmi!" je pripovedoval Morgan.

Konec Pucijeve slave.

Poraz Samostojne v Slov. gor. — Vzorna disciplina naših mož in mladeničev. — Lepo uspelo zborovanje SLS.

St. Lenart v Slov. gor., dne 26. marca 1922.

Prihod ministra Pucelja v St. Lenart so pričakovali prebivalci Slovenskih goric z napeto nestrpnostjo: velika večina — naši možje in mladeniči — je bila radovedna ministrovega zagovora, maloštevilna in iz vseh vetrov zbrana peščica salonskih kmetov, raznih verižnikov itd. pa je hotela g. Pucelju pripraviti dan veličastne zmage nad «klerikalnim lintvarjem». Nakane samostojnežev so se razbile ob trdni in neizprosni disciplini naših vrlih somišljenikov, ki so priredili ministru Pucelju tako «vroč» sprejem, da ne bo najbrž nikdar več hodil v Slov. gor. Naše ljudstvo je obračunalo s Puceljem in njegovo Samostojno.

Naši prihajajo.

Ze v ranih urah je bilo opazovati v trgu nekaj več živahnosti nego običajno. Na vsakem vogalu je bil pripljen židovsko-kričavi lepak, ki je oznanjal velike dogodke: «Govor gospoda ministra Pucelja, gospodarstva in politična poročila gospodov poslancev SKS in — resolucije.» Na lepkih seveda ni manjkal navduševalni vzklj: «V boj za staro (žepno) pravdo pradedov slovenskih!» — Samostojni so se zbirali v gostilni Recer, našinci pa pri Arnušu. Ze ob 8. uri je bilo zbrano pri Arnušu več stotin naših mož in mladeničev, ki so čakali na skupen odhod k Sokolski dvorani, kjer se je imel vršiti Puceljev shod.

Naši odkorakajo na zborovališče.

Par minut pred pol 9. uro so naši odkorakali po trgu. Z dvignjenim ponosom in s trdno zavestjo v srcih so stopali naši možje in mladeniči proti poslopju, kjer se je kmalu na to vršila «nekrvava rihta». Navzočih je bilo kakih 30 županov iz Slov. goric. Med udeleženci sta se nahajala tudi poslanec Žebot in tajnik Golob. Ko je naša velika skupina dospela do sokolske telovadnice, niso hoteli samostojneži pod vodstvom advokata dr. Goriškega spočetka nikogar pustiti v dvorano. Se le na odločno zahtevo in v trenutku, ko je došel gospod minister s svojim «generalštabom», so se vrata «milostno» odprla. Naši so zasedli levico in središče dvorane. Samostojneži pa desnico in prostor pred odrom.

Pristaši SLS zahtevajo volitev predsednika.

Shod je otvoril minister Pucelj ter poveril predsedstvo shoda svojemu pristašu gočovskiemu Francu Krambergerju. Naši so burno ugovarjali in zahtevali volitve. Celo uro nismo dovolili Pucelju spregovoriti. Pucelj je prosil Žebota, naj on vpliva na naše, da mu pustijo govoriti. A ljudstvo ni maralo Pucelja. Kakor v Slov. Bistrici, tako se je tudi pri Sv. Lenartu g. minister kar spočetka pritoževal nad «podivjanostjo» ljudstva. Zborovanje je primerjal z zverinjakom. Dobil je tako hrupen odgovor, da nihče ni prišel prav do besede. Samostojni prvaki so rotili zborovalce, pomirjevali ljudstvo, toda bilo je — zastoj. Pucelj je obsojen. Ljudstvo ga ne mara poslušati. Komaj je g. Pucelj izpregovoril par besed, že je moral utihniti, ker je ogorčenje zborovalcev prekipelo po vsej dvorani. Padali so vzklji: «O davkih naj govori, o visokih taksah, o trpinčenju naših fantov v Makedoniji!» G. Pucelj pa ni dal odgovora. Skušal je govoriti o volovskih kupčijah, pral sebe in svojo stranko. Zborovalci so vplili na Pucelja: «Pucelji voli tuljjo, dajte obračun!» Poslanec Žebot zakliče: «Pucelj, Mermolja! Zakaj sta se bala komisije, ki bi to zadevo preiskala? Znamenje, da smrdi!» Pucelj je postal rdeč, Mermolja pa se je penil od jeze. Ljudstvo je zaorilo: «Ven z njima!» Pucelj je mogel vmes izpregovoriti le par stavkov. Njegovi zvesti prijatelji, advokat dr. Gorišek, trojiški fabrikant Schütz, nadučitelj Robnik, učitelj Ivančič, harmonika fabrikant Simonič in enaki so bili Puceljevi branitelji.

"Mrtvega — seveda." je pridjal mornar z obvezano glavo. "Pa če bi strašili duhovi — Flintov duh bi strašil. Nesrečno je umrl, tale Flint!"

"Nesrečno, nesrečno! Divjal je in vpil za rumom in kričal svoje „Petnajst mož —.“ To je bila njegova edina pesem, ki to je znal. In da vam povem resnico, še dandanes je ne morem slišati, pa da se ne bi stresel —."

"Beži beži! Flint je mrtvev in duhovi ne strašijo, vsaj po dnevi ne, kotikor je meni znano. — Sedaj pa naprej za zakladom!"

Stopili smo. Toda v kljub svetlemu solncu im belemu dnevju so ti drzni roparji niso več upali posamič po gozdu. Tesno so se držali drug drugega in s pridruženimi glasovi so govorili.

Strah jim je zlezal v kosti.

XXXII.

Deloma vsled tega strahu, ki je težko legal na njihove ude, deloma da bi si odpočili po napornem plezanju v hrib, je vsa družba sedla, ko smo dospeli na rob planote.

Tvorila je visok gorski prelaz med vzhodnim in zapadnim obrežjem in na obe strani se je odpiral nemejen pogled na široko morje. Pred nami je ležala zapadna obala, ki sem mimo nje večeral plul s svojim čolnicem, za nami pa se je razprostiralo naše pristanišče z otočjem kostenjaka in nizko, močvirnate ravnice, in onstran otočja neizmerno morje. Na naši desni strani se je dvigal

Bivši samostojnež obsoja Samostojno.

Med največjim truščem se je oglašil k besedi posestnik Jožef Gungl iz Jarenine. V dvorani je nastal mahota mir. Gungl je povdarjal: Jaz sem bil med prvimi zapeljanimi slovenskimi kmeti, ki so se pridružili Samostojni. Upal sem, da bo ta stranka res delovala za kmetijsko in delavsko ljudstvo. A kmalu sem spoznal, da se v Samostojni zbirajo največji nasprotniki katoliške vere, slovenske samouprave in pa taki, ki hočejo gospodarsko upropasti slovensko ljudstvo. Mermolja in njegovi tovariši so ob volitvah obljubljali, kako bodo odpravili visoke davke, kako bodo znižali število in službeno dobo pri vojaštvu a sedaj vidimo, da nas vlada, v kateri sedi Pucelj, uničuje vedno z višjimi in novimi davki, da je Samostojna zakrivila, da Slovenci nismo dobili samouprave, ampak da so nas samostojni prodali beograjskemu centralizmu.

Povdarjam, da je Samostojna pogin za slovensko ljudstvo. To nas je spoznalo na stotine in stotine zapeljanih, ki se sedaj vsi vračamo nazaj v našo krščansko ljudsko stranko.

Samostojni skušajo govoriti.

Med velikim vriščem in truščem so skušali samostojni generali govoriti raz odra. Kar ni uspelo Pucelju, je se manj uspelo Mermolji. Kakor hitro se je ta mož pokazal na odru, je iz sto in sto grl slovenjgorških mož in mladeničev zaorilo, kakor iz enega grla: «Ven z Mermoljo, ven z njim, Abzug, fejj izdajica. Idi v Vertofbo. Pojdi goriske Slovence reševati. Ti si prinesel k nam razdor!» — Ljudstvo je sodilo in obsodilo človeka, ki je na Štajerskem največ zakrivil, da so nastale sedanje žalostne razmere. Gruče fantov in mož so se hotele navaliti na oder in le s težavo so naši voditelji preprečili, da bi ljudska množica po svoje izrazila odsodbo Mermolje, ki ni maral izginiti z odra najmanj pet do šestkrat. Srečo so poskušali še poslanec Dobnik iz Sent Janža, nadučitelj Robnik iz St. Jurja ob Pesnici, ter učitelj Ivančič iz St. Jurja ob Ščavnici. Harmonika fabrikant Simončič od Sv. Urbana, zobozehnik Vogrič iz Kranjskega ter nek gosposki kmet iz Gor. Radgone. A nobeden od teh ni mogel spregovoriti mirno enega stavka. Ljudstvo jim je klicalo: «Kje imate žuljave roke, farbat ste nas prišli, nočemo vas poslušati!» Učitelj Ivančič je psoval naše moze in fante s klerikalnimi in farovškimi zaslepljenci. Moral je mahoma utihniti.

Za dr. Korošca, Verstovška in druge naše voditelje.

Ko je Pucelj večkrat nesramno napadel naše poslance: dr. Korošca, dr. Hohnjeca, Klekla, Žebota in Roškarka, je več sto glava množica več minut klicala gromoviti «živijo» omenjenim voditeljem.

Ko je Pucelj na grd način napadel zaslužnega dr. Verstovška, je zbrano ljudstvo dolgo časa vzklikalo pozdrav dr. Verstovšku in vikalo: «Pucelj, sram te bodi, fejj!»

Konec shoda. Nobene zaupnice Pucelju. Ljudstvo Pucelja izžvižgalo.

Okoli pol 2. ure pop. je gočovski Kramberger na odru tiho stisnil Pucelju roko in izjavil, da je shod zaključen. Dolgo resolucijo, ki je vsebovala zaupnico Pucelju in Samostojni stranki, se niso upali niti prečitati. Advokat dr. Gorišek, ki jo je sestavil, je bil vsled tega silno žalosten. Ko je odhajal Pucelj in njegova garda pri zadnjih vratih z odra, je ljudstvo začelo žvižgati in klicati: «Abzug!» Tako se je končala Puceljeva slava v Slovenskih goricah.

Puceljovo slovo iz St. Lenarta.

Cez poldan se je Pucelj skril s svojo gardo v gostilno Rečer. Ko je okoli 4. ure popoldan se z avtomobilom odpeljal v Apače, so mu nekateri Lenartčani in slovenjgorški možje in mladeniči na trgu priredili mačjo muziko.

Pristaši Slovenske ljudske stranke ozir. Kmetijske zveze so ta dan pokazali, da je strankina organizacija v Slov. goricah tako čila in jaka, da jo ne more zrahljati ne nobeden minister Pucelj in nobena goriska izbeglica Mermolja. Slava tebi, zavedno in pošteno ljudstvo v lepih Slovenskih goricah.

Minister Pucelj na nemškem shodu v Apačah.

Iz St. Lenarta v Slov. gor., odkoder so odšli vili ministra Pucelja z mačjo godbo, je prišel Pucelj zelo potr in klavern v Apače, kjer ga je pričakovala velika množica kmetov. Pucelj se ni upal nič več govoriti, pač pa je namesto njega ne-

strni hrbet „Daljnogleda“, na levi spodaj pa „Grič srednje, a jačnika.“ Tihota je vladala tu gorci in čuti samote je še povečeval pogled na prazno, neizmerno morje krog in krog otoka.

Silver je gledal svoj kompas in obračal zemljevid.

„Tri drevesa“, je dejal in zrl črez gozdno planoto, „tri drevesa ležijo približno v ravni črti stojiča in kostenjaka. — Igrača je, najti zaklad. — Dejal bi, da najprvo pojužnamo!“

„Čisto nič nisem lačen“, je godrnjal Morgan.

„Ce mislim na Flinta —“

„Ei, moj sin“, mu je rekel Silver, „hvali Boga, da je mrtev!“

„Odušno grd je bil, ko je umiral!“ je vzkliknil eden in se si resel. „Čisto zasinel je bil v obraz.“

„To je bilo zavoljo tistega ruma!“ je ugotovil George. „Res, čisto zasinel je bil! To je pravi izraz!“

Odkar so našli kostenjak, so govorili vedno tiše in tiše, nazadnje so le še šepetali. Grobna tihota je ležala nad gozdom.

Kar se začuje izza drevja visok, tenek, rahlo so tresoč glas in zapoje znano pesem:

Umrl je in na njegov zabo!

Petnajst se jih je vrglo koj.

Ju-hu-hu in še ruma prinesl!

Ne da se popisati, kako strahotno je vplival ta glas — čul se je kakor iz drugega sveta — na te divjake. Vsa kri jim je izginila iz obrazov, blede

kaj bečjal in klobasaril njegov spremljevalec Dobnik. Nato je v imenu ljudstva govoril celo uro g. dr. Potzinger, ki je z velikim odobravanjem zbrane množice našteval vse grehe samostojne in demokratske vlade in javno izrekel nezaupanje ministru. Ljudstvo je burno pritrjevalo govorniku in obsodilo soglasno ministra Pucelja in njegovo slabostno stranko. Minister Pucelj in poslanec Dobnik si nista upala niti odgovarjati in sta jo lepo popihala iz zborovalnega prostora. Minister Pucelj ki se hvali, da je zastopnik slovenskih kmetov, pa je iskal in dobil zavetišča pri — gospodu graščaku.

Poslanec Drogenig v stopah.

(Dopis iz Ponikve ob južni železnici.)

V soboto, dne 25. marca, smo imeli shod slabo stojne kmetijske stranke, na katerega je priromal sladkobesedni poslanec Drogenig. Napovedan je bil tudi Urek, pa je najbrž med potjo vsled bolehnosti onemogel. Shod je bil dobro obiskan, seveda od pristavev Kmetijske zveze in socialnih demokratov. Železničar Martin Lah je vprašal navzoče ob začetku shoda: Kdo je samostojen, naj vzdigne roko, pa glej čudo, oglašil se ni nihče. Drogenig je na dolgo in široko hvalil svojo razkosano avtonomijo Slovenije, k čemur mu je pritrjeval edini g. Kopinšek iz Dramelj, ki je bil gotovo za to naroden in ojačan. Kakor se je videlo, je pri nas na Ponikvi slabostnojinim limancem odklenkalo. Končno je Drogenig naglašal svojo dobro pošteno dušo, koliko je dobrega storila za slabostnoje zapeljane volilce, toda vsled velikega hrušča „Dol z Drogenigom!“ je poslanec shod sam zaključil in pričakovana zaupnica je izostala. Tako se je končal poraženi shod slabostnoje stranke, ki je na naši zavedni Ponikvi v zadnjih vzdihljajih. Ziveli vsi zavedni ponkovski kmetje; oči so se vam vendar enkrat odprle!

Šusterščijanci na delu.

Kakor izvemo iz Ljubljane, so tam nekateri stari pristaši bivšega kranjskega deželnega glavarja mrzlično na delu, da razbijejo sedanjo SLS in njeno gospodarsko organizacijo in zanesejo tako nove zmešnjava v vrste sedaj edinega katoliškega ljudstva. Pripravljajo brošure, iščejo urednika in predsednika stranke. Kadar bodo te priprave gotove, potem bo „ljudska“ volja „ustvarila“ novo stranko Samo o tem se še niso na čišem, ali bi se že danes ali pa šele pozneje zjediniła z tedno sedanjih srbskih strank. Mislimo, da ravno sedaj ni čas, da se naša katoliška in slovenska politična in gospodarska organizacija razbije in da bo slovensko katoliško ljudstvo odbilo kot en mož vsak napad na svoje vrste, ko stoje spet jedine in zbrane na braniku za našo slovensko in katoliško svobodo.

Celjsko glavarstvo in samostojneži.

Poslanec Drogenig je na okrajna glavarstva na Štajerskem poslal brzajavno poročilo o tem, da je država javnim bolnišnicam v Sloveniji zopet dovolila podoro v znesku dveh milijonov kron, ter da bodo bolnišnice mogle delovati naprej. Namen, ki ga je pri tem imel Drogenig, je jasen: on, ki za bolnišnice ni imel absolutno nobenih zaslug, ker sta slovenske bolnišnice pred nesrečo zatvorjenja rešila poslanca Hohnjeca in Brandner s svojim energičnim posredovanjem, je s tem brzajavom hotel sebe in svojo stranko predstaviti kot rešitelje slovenskih bolnišnic. Vsakemu človeku je znano, da takšnih poročil državnim uradom nima po-

so bili kakor mrtvaški prt, oni so skočili na noga, drugi pa so se v svoji grozi oklenili tovarišev. Morgan je ležal na tleh.

„Flint, pri —!“ je polglasno kriknil George. Pesem je utihnila, kakor odrezana, mrtva tišina je zavladala.

„No, nol!“ je miril Silver s trepetajočim glasom in prebledelimi ustnicami. „Pogum! To je bil živ človek, — človek, ki ima meso in kosti!“ Njegove besede so vrnille pogum tovarišem, — kri jim je iznova zaplala v lice — ko se spet oglasi skrivnostni pevec, topot pa precej daleč v stran.

„Darby —! Darby —!“ je vedno in vedno zopet ponavljal, da je odmevalo od strmih sten strmega „Daljnogleča.“ Nato pa nekoliko više: „Darby! Poišči mi ruma —!“

Težno so se stisnili uporniki drug k drugemu. Oči so se jim izbulile, strahotno so strmeli v nemem molku še dolgo potem, ko je zamrl zadnji klic v gozdni tišini.

„Njegove zadnje besede!“ je ječal Morgan. — „Njegove zadnje besede pred smrtjo!“

Dik je potegnil iz žepa svoje sv. Pismo in je molil. Gotovo je bil dober človek, preden je prišel med to divjaško družbo.

Silveriu so sklepetali zobje, pa vdal se še ve čno ni.

„Noben živ človek na tem otoku“, je mrmral, „ni kedar čul o Darbyju, — nobeden razven nas tule —!“ In siloma je zbral svoj zadnji pogum:

siljati noben poslanec. Kar je vsakemu državljani znano, to menda ni znano celjskemu okrajnemu glavarstvu Okrajno glavarstvo v Celju je to Drogenikovo poročilo sprejelo z veliko spoštljivostjo, kakor da bi bilo prišlo od nadrejene državne oblasti. To poročilo je celjsko glavarstvo ne samo vzelo na znanje, marveč ga je, kakor da bi to bilo uradno poročilo, poslalo naprej. G. Pinkava od celjskega okrajnega glavarstva je z odlokom z dne 11. marca 1922, šte. 3172-22, Drogenikovo poročilo z velikim spoštovanjem poslal županskim uradom ter jim naročil, da v tem smislu ljudstvo podučijo. Dovoljujemo si vprašanje, od kod se je celjsko okrajno glavarstvo spremenilo v tajništvo samostojnežev!?

Za pravice domačih obrtnikov.

Velike težave imajo naši ljudje na kmetih, ker nedostaj raznih koncesioniranih domačih obrtnikov kot so tesarji, zidarji in studenčari. Imamo sicer skoro po vseh naših občinah po več dobro izvežbarih palirjev, oziroma pomočnikov teh obrti, med njimi tudi take, ki so že položili po zakonu predpisane izpite, a nimajo več teh spriceval in ne smejo izvrševati oriučene obrti, ker ne dobijo koncesije. Okrajna glavarstva navadno ostro kaznujejo vse one, ki so pregrešilo zoper stari obrtni red. Zgodili so se slučaj, da je okrajno glavarstvo kaznovalo s pretiranimi globami domačega tesarja ali zidarja, ker je brez koncesije popravil pri sosedu ali znancu svinjak, škedenj ali slična poslopja. Kaznujejo pa z denarnimi globami tudi posestnika, ker si za to delo ni najel koncesioniranega obrtnika iz mesta Preganja se pridre, delavne n zmožne domače obrtnike, ki nima koncesije, preganja se po nepotrebnem tudi kmeti. Po mnogih krajih je nastalo vsled tega veliko razburjenje; poslopja propadajo, ker nikogar ni, ki bi imel pravico jih popraviti. Domači nekonceionirani obrtnik ne sme, oni pa, ki imajo koncesijo, stanujejo v mestu ali trgu in so za kmetijskega posestnika predragi in preoddaljeni. Da bi vsak domač ali obrtnik napravil potrebne izpite s svrhu dobave koncesije, za to mu manjka sredstev in časa, ker je primoran oskrbovati svojo družino s dnevnim zasužkom.

Poslanec Roškark in tovariši iz Jugoslavenskega kluba so dne 29. decembra 1921 poslali ministru notranjih zadev, trzovine in industrije obširno interpelacijo, v kateri so zahtevali, da se na strogosti starega štajerskega obrtnega reda, oziroma zakona, omilijo v toliko, da se naj dovolijo v bodoče domačim obrtnikom-palirjem, vsaj takim, ki so položili izpit in so že več let izvrševali obrt samostajno, izvrševati popravila in male zgradbe na deželi tudi brez koncesije.

Minister je poslal dne 13. marca t. l. pod št. 153 obsiren odgovor, iz katerega je razvidno, da nekatera okrajna glavarstva posebno na bivšem Slovenskem Štajerju, z vso strogostjo izvršujejo do ločila starega štajerskega obrtnega reda. — Na Kranjskem, kjer je bil obrtni red bolj prikladen kmetijskim potrebam, tudi ne izdajajo več omejenih koncesij za izučene obrtne pomočnike. Iz ministrovega odgovora je razvidno, da je ta odgovor sestavljen na podlagi poročil okrajnih glavarstev v Sloveniji, katera ne poznajo razmer na deželi ter brez ozira na dejanski položaj vršijo oblastno vlogo. To nam potrjuje stavek v ministrskem odgovoru: „Okrajna glavarstva so dolžna po prijavi koncesioniranih gradbenih obrtnikov kaznovati ues, posobne „fušere.“ — Naše pridne slovenske domačine-obrtnike torej imenuje ministrstvo po nekem okrajnem glavarstvu „fušere.“

Sicer pa pravi minister, da se pripravlja nov obrtni zakon izjednačen za vso kraljevino, v katerem bo treba sprejeti ugodnost za stavbeni obrtni obrat na deželi. V tem oziru bodo poslanci Slo-

„Tovariši“, je vzkliknil, „zlato moramo najti in ne vrag in ne človek nam ga ne bo ubranil! — Flinta se nisem bal, ko je še živel, pa se ga tudi šb mrtveca ne bojim! Komaj četrti milje od tod leži sedemsto tisoč funtov zlata —! Kateri srečolovec be obrnil hrbet takemu zakladu iz strahu pred starrim puznim mornarjem, ki je povrh še mrtev!“

Pa uporniki niso kazali nobenega poguma več. Nasprotno, vedno večji strah jim je zrl iz obrazov. Najrajši bi bili pobegnili, pa preveč jih je bilo — strah, tesno so se oklepali Silverja, kakor bi od njega pričakovali vso pomoč. On pa je še precej dobro premagoval svoj strah.

„Nikar, John!“ ga je svaril George na njegove zadnje besede. „Nikar se ne skušajte z — duhom!“

„Z duhom —? Morebiti!“ mu je odgovoril Silver. „Ampak njegov glas je dal odmev in kakor duh ne daje sence, tako tudi njegov glas ne more dati odmeva —!“

Dokaz je bil jako slab, pa je v kljub temu zelo pomirjevalno volival na praznoverne roparje. Posebno George se je oddahnil.

„Pa res! Tako bo!“ je dejal. „Glavo pa imate na pravem mestu, John! — Ampak, tovariši, zdi se mi, da smo vobče na napačni poti! Glas je bil sicer podoben Flintovemu, pa ne popolnoma. Prej bi rekel, da je bil to —“

„— Ben Gunn!“ je zavpil Silver,

(Dalje prihodajšč)